

Samlad riskbild inklusive intern kontrollplan 2024

Grundskolenämnden

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Samlad riskbild med åtgärder	4
2.1	Riskområde: Trygga rätt till utbildning	4
2.2	Riskområde: Säkra utbildningskapacitet	6
2.3	Riskområde: Planering och uppföljning av ekonomi, personal och verksamhet	9
2.4	Riskområde: Samarbete och samverkan	10
2.5	Riskområde: Minimera oegentligheter och yttre hot Fel! Bokmärket är inte definierat.	
3	Intern kontrollplan	2
3.1.1	Garanterad undervisningstid	11
3.1.2	Utbetalningar till fristående skolor samt andra kommuner	11
3.1.3	Skolpliktsbevakning	11
3.1.4	Ekonomiska prognoser	12

1 Inledning

Samlad riskbild och intern kontrollplan utgör två viktiga beståndsdelar i nämndens systematik för tillräcklig intern kontroll.

De mest väsentliga riskerna sammanfattas i förvaltningens samlade riskbild. Den samlade riskbilden beskriver de viktigaste riskerna samt de åtgärder som förvaltningen redan arbetar med eller planerar att införa för att minimera uppkomst eller negativa effekter av risken. Den samlade riskbilden fungerar alltså även som en åtgärdsplan.

Den interna kontrollplanen är en produkt av grundskoleförvaltningens risk- och väsentlighetsanalys. Det innebär att ett fåtal prioriterade områden väljs ut för fördjupad granskning under verksamhetsåret. Granskningen ska säkerställa att fastlagda rutiner och kontroller genomförs så att verksamhetens mål uppnås. Internkontrollplanen är således en granskning av hur väl den interna kontrollen fungerar.

Uppföljning av samlad riskbild och intern kontrollplan sker i samband med den regelbundna rapporteringen till nämnden inom ramen för planering och uppföljningsprocessen.

2 Samlad riskbild med åtgärder

Riskens totala värde visas enligt följande risknivåer och färger:

2.1 Riskområde: Trygga rätt till utbildning

2.1.1 Brister i myndighetsutövning avseende registrering av kunskapsresultat

Riskenivå

 Mellan

Riskbeskrivning

Betygsprocessen är sårbar så tillsvida att många funktioner ska samarbeta och göra sina respektive delar enligt en stram tidsplan. Brister i genomförandet kan orsaka felaktig eller försenad rapportering. Detsamma gäller för registrering av övriga kunskapsresultat. Vidare är en risk att rutin för hantering av IUP inte följs. Funktionen för IUP i Vklass används inte för samtliga elever.

Konsekvensbeskrivning

Fel i betygsrapportering kan leda till bristande rättssäkerhet då elever kan gå miste om gymnasieplats de har rätt till. Inkorrekt eller utebliven rapportering av andra kunskapsresultat kan leda till bristande analys och beslutsunderlag på lokal och central nivå.

Brister i hantering av individuell utvecklingsplan med omdöme kan medföra att vårdnadshavare och elev inte får den information om elevens kunskapsutveckling som skolan är skyldig att tillhandahålla.

Åtgärd - aktuell status
 Pågående Kvalitetssäkra betygsrapporteringsprocessen
 Ej påbörjad Tydliggöra styrning och förväntat arbetssätt kopplat till elevers individuella utvecklingsplan

2.1.2 Risk: Brister i genomförande av den garanterade undervisningstiden

Risknivå

 Mellan

Riskbeskrivning

Stadsrevisionens granskning 2022 identifierade brister i planering och genomförande av den garanterade undervisningstiden. Förvaltningen har arbetat med att tydliggöra vilka ramar som gäller och hur tillämpning kan ske korrekt.

Konsekvensbeskrivning

Elever får inte den tid för undervisning som de har rätt till vilket kan påverka möjligheten till måluppfyllelse.

Existerande kontrollaktiviteter

Beslut om att särskilt granska planerad och genomförd undervisningstid.

Åtgärd - aktuell status
 Pågående Implementeringen av den nya timplanen har kompletterats med informationsinsatser som förtydligar tillämpning av den garanterade undervisningstiden i anpassad grundskola för att möta identifierade brister.

2.1.3 Risk: Brister i skolpliktsbevakning

Risknivå

 Mellan

Riskbeskrivning

Risk att Göteborg Stad brister i ansvar som hemkommun och att det finns barn i skolpliktig ålder som saknar skolplacering och möjlighet att fullgöra sin skolplikt. Risk att förvaltningen inte vet om, och i så fall var, skolpliktiga elever fullgör sin skolgång.

Konsekvensbeskrivning

Kan medföra att skolpliktiga barn saknar skolplacering. Kan medföra att barn av olika anledningar undanhålls skolgång, exempelvis utifrån hedersproblematik. Kan också medföra att felaktiga utbetalningar till fristående huvudmän eller andra kommuner utgår.

Existerande kontrollaktiviteter

Anvisning för lokal och central skolpliktsbevakning finns men håller på att revideras.

Åtgärd - aktuell status
 Pågående Återkommande informationsinsatser rektorer, biträdande rektorer, skoladministratörer om skolpliktsbevakning
 Pågående Utbildningsinsatser om olika funktioners ansvar och gällande rutiner om skolpliktsbevakning

Åtgärd - aktuell status
☐ Ej påbörjad Översyn av anvisningar
☐ Ej påbörjad IT-stöd för att underlätta handläggningen
☒ Pågående Information om timplan och dess tillämpning för garanterad undervisningstid riktat till olika målgrupper

2.2 Riskområde: Säkra utbildningskapacitet

2.2.1 Risk: Bristande kompetensförsörjning av flera yrkesgrupper

Riskenivå

■ Mellan

Riskbeskrivning

Förvaltningen riskerar att inte kunna bemanna organisationen med rätt kompetens utifrån uppdragen. Förvaltningen ser svårigheter i försörjning av

- lärare exempelvis speciallärare med specialisering intellektuell funktionsnedsättning, lärare i fritidshem, lärare i praktiskestetiska och NO-ämnen samt mellanstadielärare.
- elevhälsa exempelvis psykologer, skolsköterskor, skolläkare
- elevassistenter med specifik kompetens
- kockar
- skoladministratörer

Risk för kompetensbrist värderas högst inom högindexskolor och anpassad grundskola. För grundskolans del finns påtaglig risk att elever med placering i anpassad grundskola får vänta på plats och/eller att undervisningen inte genomförs av utbildad personal. Brister gällande administrativ personal kan påverka förvaltningens myndighetsuppdrag.

Konsekvensbeskrivning

Sämre kvalitet i verksamheten utifrån låg kontinuitet och bemanning. Elever riskerar att inte få den undervisning och det stöd de behöver och har rätt till. Utredningar om till exempel särskilt stöd av elever görs inte i den takt och utsträckning som skulle behövas. Lägre måluppfyllelse utifrån förvaltningens samlade uppdrag.

En konsekvens kan bli att nödvändig expansion inom anpassad grundskola inte kan genomföras enligt plan. Risken kan medföra ekonomiska konsekvenser utifrån behov att kompensera bristande kompetens med högre bemanning samt högre kostnader för korttidsbemanning.

Risken kan också medföra att patientsäkerhetsarbetet inte kan uppfyllas.

Existerande kontrollaktiviteter

Uppföljning av personalomsättning, legitimationsgrad per skolområde, utbildningsområde och per indexindelning 2 ggr/år

Som IT-stöd för att säkra rätt kompetens finns resursplaneringsverktyget på både förvaltningsnivå och skolnivå.

Åtgärd - aktuell status
<p> Pågående</p> <p>Fortsatt utveckling av förvaltningens åtgärder för att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetens.</p>

2.2.2 Plötslig kapacitetspåverkan till följd av bortfall av lokal eller inflöde av elever

Riskenivå

 Hög

Riskbeskrivning

Risk för kapacitetsbrist till följd av akuta inomhusmiljöproblem, nedläggning av friskolor, plötsligt inflöde av elever eller andra akuta händelser.

Konsekvensbeskrivning

Konsekvensen blir att elever och personal behöver evakueras till andra lokaler och/eller skolor för att kunna genomföra undervisning. Kan medföra negativa konsekvenser för elevers måluppfyllelse och trygghet, försämrade arbetsmiljö för personal samt stora kostnader.

Åtgärd - aktuell status
<p> Pågående</p> <p>ordningsställande av evakueringslokal</p>
<p> Pågående</p> <p>Arbete enligt upprättade samarbetsformer tillsammans med stadsfastighetsförvaltningen</p>

2.2.3 Bristande lokalkapacitet och organisering för anpassad grundskola

Riskenivå

 Hög

Riskbeskrivning

Medan befolkningsutvecklingen över lag ser svag ut framöver, ser det annorlunda ut för anpassad grundskola. En stor kapacitetsutmaning de kommande åren kommer vara att säkra skolplatser i anpassad grundskola.

Organisering i många små enheter medför svårigheter att möta elevers behov av så väl fysiska som pedagogiska anpassningar. Risk att elever ej kan erbjudas en skolplacering inom anpassad grundskola inom den tidsram som de har rätt till på grund av brist på ändamålsenliga lokaler.

Konsekvensbeskrivning

Elever får ej den utbildning de har rätt till. Bristande förtroende för förvaltningen och staden.

Åtgärd - aktuell status
<p> Pågående</p> <p>Arbeta med kortsiktiga lösningar löpande under året. Arbeta med lokalbehovsplan för att i det långsiktiga perspektivet utveckla geografiskt fördelade marginaler.</p>

Åtgärd - aktuell status
<p> Ej påbörjad</p> <p>Fortsatta organisationsjusteringar med sikte på att nå nämndens beslutade principer för dimensionering och organisering av anpassad grundskola.</p>

2.2.4 Lokalkapacitet för förskoleklass och grundskola matchar inte behovet

Riskenivå

 Mellan

Riskbeskrivning

Risk att elever ej får en skolplacering i enlighet med närhetsprincipen.

Risk för överkapacitet inom vissa geografiska områden. Riskområden kan variera årligen beroende på demografiska, geografiska och organisatoriska aspekter. Risk att matsalar och andra centrala funktioner inte är dimensionerade eller anpassade för att möta förändrad åldersstruktur.

Konsekvensbeskrivning

Avsteg från nämndens regelverk för skolplacering. Längre resvägar för elever.

Trängsel och schematekniska utmaningar när till exempel matsal och andra allmänna utrymmen ej är dimensionerade utifrån enheters maxkapacitet.

Överkapacitet leder till ineffektiv resursnyttjande, och därmed höga kostnader.

Existerande kontrollaktiviteter

Hanteras inom ordinarie process.

Åtgärd - aktuell status
<p> Pågående</p> <p>Arbeta med kortsiktiga lösningar löpande under året. Arbeta med lokalbehovsplan för att i det långsiktiga perspektivet utveckla geografiskt fördelade marginaler.</p>
<p> Ej påbörjad</p> <p>Fortsatt organisationsjusteringar med sikte på att nå nämndens beslutade principer för skolenhetsorganisation.</p>

2.2.5 Risk: Förseningar i stadens lokalförsörjning

Riskenivå

 Mellan

Riskbeskrivning

Risk för att längre ledtider och förseningar /omprioriteringar uppstår i stadens lokalförsörjningsarbete vilket kan medföra långsiktiga kapacitetsbrister

Konsekvensbeskrivning

Kan krävas kostsamma nödlösningar till exempel paviljonglösningar.

Även beställning av paviljonglösning har långa ledtider vilket gör att det i flera fall kan vara svårt för förvaltningen att hantera.

Åtgärd - aktuell status	Beskrivning.
<p> Pågående</p> <p>Bibehålla och utveckla upprättade</p>	<p>Fortsätta samarbetsformer och dialog med nya nämnder för stadsutveckling.</p>

Åtgärd - aktuell status	Beskrivning.
	samarbetsformer med nya nämnder för stadsutveckling.

2.3 Stödja planering och uppföljning av ekonomi, personal och verksamhet

2.3.1 Risk för osäkra underlag i ekonomisk prognos

Riskenivå

 Mellan

Riskbeskrivning

Bristande underlag för elevantal leder till försämrade förutsättningar för rektor att planera sin organisation. Stora osäkerheter finns särskilt inför med höstterminens start. Risken innebär även att ekonomiska resultatet på skolområdesnivå kraftigt kan avvika från prognos.

Konsekvensbeskrivning

Leder till ryckig styrning på skolområdesnivå som kan påverka arbetsmiljön för både medarbetare och rektors ledningsorganisation.

Åtgärd - aktuell status	Beskrivning.
 Ej påbörjad	Kvalitetssäkring av faktaunderlag till de ekonomiska prognoserna.

2.3.2 Risk för ofinansierade politiska uppdrag

Riskenivå

 Mellan

Riskbeskrivning

Nämnden har från kommunfullmäktige fått ett utökat ansvar inom skolskjuts vilket kommer att medföra kostnader. Budgetpost är ännu inte överförd från stadsmiljönämnden till grundskolenämnden. Likaså fick grundskolenämnden i uppdrag i kommunfullmäktiges budget 2023 att utöka stödet till placerade elever i Skolfam-liknande modell. Också inom detta område saknas överföring av budget.

Konsekvensbeskrivning

Risk att grundskoleförvaltningen får ökade kostnader.

Åtgärd - aktuell status
 Pågående Fortsatt dialog med berörda aktörer inom staden

2.4 Riskområde: Samarbete och samverkan

2.4.1 Risk för bristande samverkan mellan förvaltningar inom staden

Risknivå

■ Mellan

Riskbeskrivning

I samband med kärva ekonomiska tider finns en risk att samverkan mellan förvaltningar blir svårare och svagare. Förvaltningarna hänvisar till behov av att prioritera grunduppdraget och väljer på så sätt bort viss samverkan. Det kan handla om samverkansinsatser som inte är någon förvaltnings egentliga huvudansvar, men som är avgörande ur ett barns, familjs eller lokalsamhälles perspektiv. Detta syns exempelvis inom områden som föräldraskapsstöd, skolan som arena, samverkan med civilsamhällesaktörer.

Det kan också handla om att tung arbetsbelastning på förvaltningar, medför att de inte kan möta upp det behov av samverkan som krävs för att ett arbete ska kunna flyta och utvecklas. Detta märks ex i samverkan med socialförvaltningarna. Samverkan med socialförvaltningarna upplevs ofta svår, både på operativ- och på strategisk nivå. Detta påverkar ex arbetet inom Skolfam.

Konsekvensbeskrivning

Barn, familjer och lokalsamhället får lida för att samverkan mellan olika förvaltningar inte fungerar.

Åtgärd - aktuell status
☐ Ej påbörjad
Översyn av befintliga samverkansforum mellan förvaltningarna

3 Intern kontrollplan

Följande områden avser grundskolenämnden att granska närmre under 2024. Granskningarna kommer att anpassas efter respektive område för att på ett adekvat sätt undersöka om processer och intern kontroll fungerar som det är tänkt. Granskningarna kan omfatta såväl stickprov, intervjuer och granskning av rutiner och dokument.

Garanterad undervisningstid

Efter granskning 2022 rekommenderade Stadsrevisionen grundskolenämnden att stärka sin interna styrning och kontroll av undervisningstiden. Detta för att kunna säkerställa att elevens faktiskt genomförda undervisningstid når upp till minst den garanterade undervisningstiden. I granskningen som genomförts identifierades bristande följsamhet mot gällande timplan inom grundskola och anpassad grundskola. Bristerna var störst inom anpassad grundskola.

Som följd av revisionens rekommendationer vidtogs ett antal åtgärder, bland annat beslut om reviderad timplan för anpassad grundskola och informationsinsatser om tillämpning av timplanen i såväl grundskola som anpassad grundskola. Därtill har timplanen för grundskola reviderats som följd av förändrad nationell timplan från och med höstterminen 2024. Den granskning som nu planeras syftar till att säkerställa att genomförda åtgärder haft effekt, att de nya timplanerna är implementerade och framför allt att bidra till lärande om hur stöd och styrning kan utvecklas för att säkra elevens rätt till den garanterade undervisningstiden. Granskningen kommer att genomföras i form av stickprover, enkätundersökning och intervjuer i fokusgrupp under höstterminen 2024.

Utbetalningar till fristående skolor samt andra kommuner

Granskningen syftar till att undersöka hur den interna kontrollen inom processen för utbetalning till fristående skolor och andra kommuner går till. Det vill säga vilken systematik finns för att upptäcka avvikelser. Granskningen genomförs i intervjuform med berörda funktioner under vårterminen 2024.

Skolpliktsbevakning

I föregående års granskning av den centrala skolpliktsbevakningen konstaterade förvaltningen att den centrala skolpliktsbevakningen bedöms bedrivas på ett ändamålsenligt sätt. Utvecklingsområden som identifierades är förbättrat IT-stöd för en fullt ut digitaliserad process, fördjupad samverkan med berörda myndigheter och utvecklad intern kontroll inom processen. Uppföljning av dessa delar blir aktuellt i årets granskning av processen. När det gäller den lokala skolpliktsbevakningen visade förra årets granskning att många skolor bedriver systematisk skolpliktsbevakning men för vissa skolor återstår det att säkra interna rutiner samt att tydliggöra ansvarsfördelning inom skolan. Fungerande skolpliktsbevakning är en av de processer som måste fungera på en skola och något som varje rektor behöver säkerställa inom sitt skolområdes samtliga skolenheter. Granskningen kommer att genomföras i form av enkätundersökning och eventuellt kompletterande intervjuer under höstterminen 2024.

Ekonomiska prognoser

Granskningen syftar till att undersöka vilka aktiviteter som tillämpats under året för att kvalitetssäkra faktaunderlag i de ekonomiska prognoserna. Granskningen genomförs i intervjuform med berörda funktioner under sen höst 2024.